

12.000. Samo 1700 je nomadov, vsi drugi so stalno naseljeni. Laponci so, kakor pravijo, prvotni narod v Skandinaviji, Germani pa so jih potisnili na skrajnji sever. Omike nimajo menda nikakršne, pač pa mnogo slabih lastnosti: pijanci so, lakomni so, kradejo in goljufajo.

Izprehajal sem se po šatorišču in občudoval svoje znanke, Malvano in Llagostera sta fotografirala vse, kar sta videla: okolico, kočje, jelene, skupine in posameznike. Serra je hodil z beležnico in svinčnikom. Pravil mi je, da je „folklorist“, da nabira narodno blago, da proučuje šege in navade raznih narodov; vsako malenkost je opazil pri Laponcih in jo zapisal.

HAMMERFEST

Dejal mi je, da priredi v Barceloni v „narodnopisnem klubu“ več predavanj o Norvežanih in Laponcih, Llagostera mu pa oskrbi slike. Lindner je dražil otroke in odrasle; izvlekel je krono in klical: „Money, money!“ da so tekali za njim, on se jim je pa posmehoval. V urnem teku pridirja nekdo na konju; ko pogledam bliže, opazim, da je Manning; ves se je pomladil, ko je po norveških gozdih jezdaril, kakor doma po avstralskih. Naznanjal je, da se bliža parnikova godba. Res so prišli muzikanti in zagodli par komadov; ker pa dež le ni ponehal, so klavrni odšli.

Mokri do kože, z obulvijo, ki se je cedila samesa blata, smo se vračali na parnik. Pri večerji smo obnavljali spomine na Tromsoe in tromsdske nomade. Ob osmih zvečer so dvignili mačka in odpluli smo dalje — proti Hammerfestu.

XXIII.

Hammerfest, najsevernejše mesto na svetu.

Ko sem v jutro 16. julija stopil na krov, sem se čudil otožni naravi, ki me je obdajala. Vozili smo se po širokem prelivu med večjima otokoma. Sosednji bregovi so bili strmoviti in skalnati, rastlinstva

nisem opazil skoraj nikakršnega. Gore so bile daleč nizdolu pokrite še s snegom. Nikjer nisem ugledal človeškega bivališča, niti borne ribiške kočje. Vse je bilo tiho krog parnika. Da je bila slika še otožnejša, se je tudi nebo zastrlo z oblaki, pohleven dež je rosil na zemljo.

„Le obupavati nikar!“ me je tolažil vedno veseli Malvano, ki je ravnokar prilezel iz brloga. „V eni uri smo v Hammerfestu.“ In res kmalu se je prikazalo mestece iznad morske gladine. Posebni občutki navdajajo turista, ko zavozi ladja v pristanišče. Še kot mladi šolarji smo se učili, da leži to mesto na skrajnjem koncu Evrope, da je Hammerfest, ki ima 70° 40' severne širine, sploh najsevernejše mesto na svetu. In glej, česar ne bi bil v mladosti nikdar pričakoval, se je zgodilo: Na to mesto zrem z lastnimi očmi, samo par sto metrov sem oddaljen od njega, še nekaj minut, in izprehajal se bom po njegovih ulicah. Blücherjev top zagrmi v pozdrav, verige zarožljajo, sidro pritrdijo na morskem dnu. Stopimo v čolne ter se prepeljemo na suho. Na bregu nas je že čakala mladina. Posmehovala se je nežnim gospicam in občutljivim gospodom, ki so izvlekli iz žepa robce in jih krčevito tiščali pred nos. V Hammerfestu namreč še huje smrdi kot v Tromsoe, ker tukajšnji prebivalci živijo samo od polenovke in ribjega olja, ki ga izdelujejo v okolici.

Tik norveške celine leži nerodovitni otok Kvalø (= Kitov otok). Na zahodni strani tega otoka je naraven zaliv, ki ga obkrožajo nizki skaloviti griči. V tem zalivu so si ribiči v starih časih zgradili naselbino, sedanje mesto Hammerfest. Pristanišče je prostorno in varno pred vetrovi; vsled Zalivskega toka ne zamrzne niti v najhujši zimi. Večjih parnikov je malo, pač pa mnogo jadrnic. Največ jih pride z Ruskega, iz Arhangelska; s seboj pripeljejo žita, platna in železnine, nalože pa rib in ribjega olja. Po ulicah se izprehaja vse polno bradatih, dolgolasih ruskih mornarjev in na mnogih prodajalnah beremo, da se tamkaj govori po rusko.

V pristanišču smo videli tudi mnogo majhnih parnikov, o katerih so nam pravili, da na teh ladjah love kite in mrože. Predrzní pa so kitolovci! Nam se je vsaj zdelo, da so ti ribiči preveč lahkomišljeni, da si upajo v takih starih, obrabljenih čolnih, v pravih orehovih lupinah, na široko morje. Če nastane vihar, če jih zajame polarni led, ali pa če jih zaloti močna zver, — ti čolni namreč niso daljši nego odrasel kit, — prekucne in razbije jim ladjo kot igračo. Nekdo izmed potnikov je naše nazore razlagal staremu ribiču; ta pa se mu je smejal, češ: Ne sodi o stvarih, ki jih ne razumeš!

Hammerfest je majhno mesto, v katerem prebiva samo 2300 ljudi. Kakor so vsi Norvežani sicer pri-